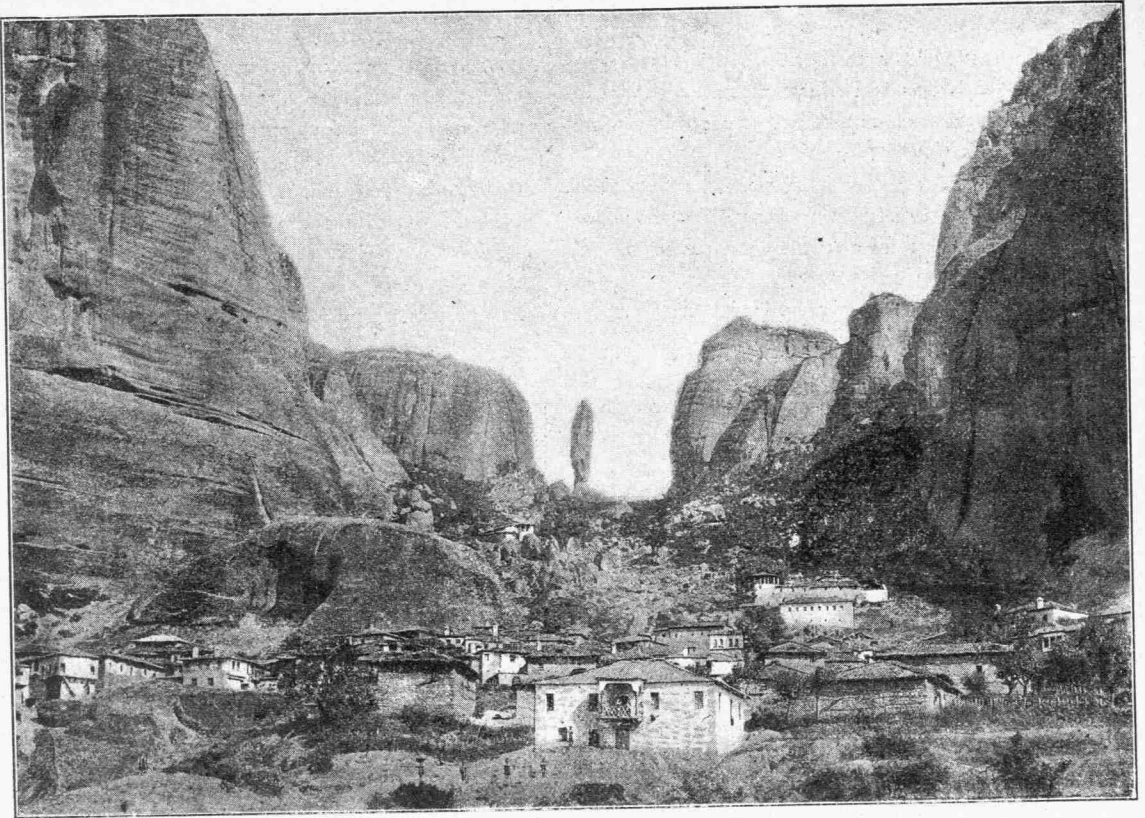

Η ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ
(Ἐκ φωτογραφίας)

Η ΛΥΓΕΡΗ

Συνέχεια τῆς σ. 52.

Σ'.

Ἀφομοίωσις.

— Τί ἄνοστο φαγί!...

— Ναί.... ἄνοστο!

Σιωπηλὸν διεξήγετο τὸ δεῖπνον τῆς ἐσπέρας ἐκείνης ἐν τῇ οἰκίᾳ Στριμμένου. Τὸ ὕψηλόν κανδηλιέρι μὲ τοὺς δύο λύχνους ἀνημμένους, ἐφώτιζε διὰ κοκκινωποῦ καὶ παλμώδους φωτὸς τὸ δῶμα, ἐπιρρίπτον πένθιμόν τινα κατῆφειαν ὡς νὰ ἐφώτιζε δῶμα νεκροῦ. Ψυχροὶ καὶ γεγηρακότες οἱ τοῖχοι τοῦ κτιρίου ἐφαίνοντο ἀλγεινῶς μορφαζόντες ὑπὸ τὰ τετριμμένα κ' ἐφθαρμένα κονιάματά των· τὰ στέφανα μὲ τὸ εἰκονοστάσιον καὶ τὸ πενιχρὸν κανδήλιον εἶχον τεθλιμμένην ἔκφρασιν ὡς ν' ἀπεσύρθησαν ἐκεῖ διὰ νὰ κλαύσουν τὴν μοῖραν τῶν κυρίων των· ἡ ἐρυθρωπὴ ψίαθος ἡ ἀντικαθιστῶσα τὴν ἰροφήν, μὲ τοὺς ὄγκους καὶ τὰ κοιλώματά της, ἀδικαίως τριζοβολοῦσα ἐκ τοῦ εἰσδύοντος ἀνέμου, ἐδείκνυε διαθέσεις πτώσεως, συναφῆς εἰ δυνατόν, μετὰ τοῦ σεσαθρωμένου ἐδάφους διὰ νὰ κρύψῃ τὴν καταθλιπτικὴν ἐκείνην σκηνήν.

Ἀλλὰ δὲν παρίστατο μόνον ἀπόψε ἡ τοιαύτη καταθλιπτικὴ σκηνή. Ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου οὕτω ἐδείπνει τὸ νεαρὸν ἀνδρόγυνον Πικοπούλου,

Ὁ Νικολὸς κατελάμβανε τὸ ἐν ἄκρον τῆς τραπέζης, ἡ Ἀνθὴ τὸ ἄλλο καὶ κύπτων ἕκαστος πρὸ τοῦ πινακίου του ἔτρωγεν ἐν σπουδῇ, ὡσεὶ βιαζόμενος νὰ τελειώσῃ ὀχληρὰν ἐνασχόλησιν. Κάποτε βραχεῖται λέξεις, αἱ μάλλον πεζαὶ τοῦ λεξιλογίου ἐνὸς ἀνδρογύνου, αἱ ἀπαραίτητοι διὰ τὴν οἰκιακὴν συνεννόησιν, ἐτάρασσον διὰ μίαν στιγμὴν τὴν πένθιμον ἐκείνην σιγὴν, ἣτις ἐπέστρεφεν ἀμέσως μάλλον ἀγρία καὶ καταθλιπτικὴ. Λόγος εὐχαρὶς δὲν ἠκούετο ποτέ, οὔτε ἐγκάρδιος δεξίωσις, ἀστείσμος ἢ χαριτολόγημα. Σπανίως γέλως τις μόνον ἀντήχει, ἀλλ' ἐκ τοῦ νευρικοῦ τόνου του ἐφανερώνετο ὅτι καὶ οὗτος ἦτο βεβιασμένος.

Ἐφ' ὅσον οἱ γέροντες γονεῖς μετεῖχον τῆς ζωῆς τῶν δύο νεονύμφων ἐγίνοντο καὶ οὗτοι ὑποφερτοὶ καὶ ὡς μεταξὺ των. Ὑπὸ τὰς γηραλέας αὐτῶν ὄψεις, τὰς ὁποίας ὁ χρόνος, αἱ μέριμναι τοῦ βίου καὶ ἡ πείρα τῶν ἐγκοσμίων περιέλουον μὲ τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης τὸ ἀκτινοδόλημα, ὑπὸ τὴν γαλήνιον ζωὴν τοῦ ἀνδρογύνου ἐκείνου εὑρίσκον οὗτοι μαθήματα ἀληθοῦς οἰκογενειακοῦ βίου καὶ ἐπορίζοντο τὴν ἰδικὴν των ἐνότητα. Ἡ Κυρά Παναγιώταινα δὲν ἤργησε νὰ διαγνώσῃ τὸ ὅπως ἀνόμοιον τῶν νεαρῶν συζύγων

ΠΑΡΗΓΟΡΙΑ
Εἰκὼν Καρόλου Μπίου

καὶ θέλουσα νὰ ἐξαγνισθῇ ἐνώπιόν των προσε-
πάθει διὰ μιλῶν λόγων καὶ συμβουλῶν νὰ
ὑποδεικνύῃ εἰς τὴν θυγατέρα της τὴν ἀνεκτικό-
τητα καὶ τὰς ἄλλας χριστιανικὰς ἀρετὰς, αἵτι-
νες ἀποτελοῦν τὸ εὐαγγέλιον τοῦ συζυγικοῦ
βίου μιᾶς χωρικῆς. Μόλις ὁ Νικολὸς ἐφαινετο
εἰς τὴν οἰκίαν εὐθὺς ἡ γραῖα ἀπεσύρετο ἔν' ἀφή-
σῃ μόνους τοὺς δύο συζύγους καὶ πολλάκις πα-

ρεκίνηε τὴν Ἀνθὴν νὰ σπεύσῃ εἰς συνάντησιν
τοῦ ἀνδρός της.

— Πήγαινε, μὴ σὲ θέλῃ τίποτα, θυγατέρα.
— Τί νὰ κάμω... τί θὰ μὲ θέλῃ; ἔλεγεν ἡ
λυγερὴ βρυθυμός.

— Πήγαινε καὶ μὴν κάνῃς ἔτσι, κόρη μου,
ἔς τὸν ἄνδρα σου... Μ' ἐκείνον θὰ ζήσῃς — δὲν
θὰ ζήσῃς μ' ἐμᾶς!

Ὁ γέρον ἔμπορος δὲν εἶχε αὐτὴν τὴν διορατικότητα οὔτε αὐτὴν τὴν φροντίδα. Τὸ μέγαλον ἐμπορικὸν του τερτίπι ἐπέτυχε· δὲν εἶχε τι ἄλλο νὰ φροντίσῃ πλέον. Ἐνδὼν ὅμως εἰς τὰς συχνὰς παρακινήσεις τῆς συζύγου του, ἡ ναγκάζετο πολλὰς μεταξὺ τῶν ἐμπορικῶν κατηχήσεων, τὰς ὁποίας ἔκαμνεν εἰς τὸν γαμβρόν του, νὰ παρεμβάλλῃ καὶ μερικὰς περὶ τῆς κόρης του συστάσεις :

— Ἔτσι, γαμπρέ μου!... Τὸ καίμενο τὸ κορίτσι εἶνε καλομαθημένο... δίνε του ἅποτε καὶ καμμιὰ σβερλιά!...

Ὁ Κύρ Παναγιώτης οὕτω συνείχιζε νὰ διατυπώῃ τὰς συζυγικὰς του τρυφερότητας... Ἐπειδὴ ὅμως ἐγνώριζεν ὅτι τοῦ Διβριώτου ἡ εὐαισθησία δι' ἄλλων μέσων παρὰ διὰ ξηρῶν συμβουλῶν διηγεῖτο, εἰς στιγμὴν ἐξάφως τῶν πατρικῶν του φίλτρων ἐκάλεσε τὸν συμβολαιογράφον καὶ μετεβίβασε αἰθελματικῶς καὶ ἀδιάστως ὁλόκληρον τὴν περιουσίαν του, εἰς τὸν Νικολόν. Καὶ δὲν ἠπατήθη εἰς τοῦτο ὁ εὐφυὴς ἔμπορος. Ἡ χονδρὰ παλάμη τοῦ Διβριώτου ἔλαβεν ἤδη μεγαλειτέραν γνωριμίαν μετὰ τοῦ εὐτόρνου αὐχένος τῆς Ἀνθῆς.

Ἡδὴ ὅμως οἱ γέροντες ἔπαυσαν νὰ δίδουν τὰς συμβουλὰς των. Ἡ Κυρά Παναγιώταινα ἐπλήρωσε τὸ κοινὸν χρέος, προσβλήθεισα σφοδρότερον ὑπὸ τοῦ καρδιακοῦ νοσήματος. Ὁ δὲ τερτιπιλὴς ἔμπορος, ἔνεκεν τοῦ ψυχους καὶ τῶν γηρατειῶν, διήρχετο τὰς ἡμέρας του κατακοιτῶν ὑπὸ τῶν ρευματισμῶν. Οὕτω τὸ νεαρὸν ἀνδρόγυνον ἔμεινε μόνον, ἐλεύθερον εἰς τὰς διαθέσεις του.

Ὁ Νικολὸς μέσῳ τοῦ ἐμπορίου ἀνατραφεὶς ἔχασε μικρὸν κατὰ μικρὸν ὅλην τὴν αἰσθηματικότητα τῆς ψυχῆς του. Τὸ ἐμπόριον εἶνε πάντοτε ἐπιβλαβὲς διὰ τὰς νεαρὰς ὑπάρξεις. Μεταξὺ τῶν ἐμπορικῶν δεμάτων, τοῦ θορύβου τῆς συναλλαγῆς, τῶν καταπολεμουμένων κεφαλαίων, τῆς συνηχίσεως τοῦ χρήματος καὶ τῆς λυσσώδους ἐπιδιώξεως τοῦ κέρδους, ἡ παιδικὴ ψυχὴ ἀφίνει μικρὸν κατὰ μικρὸν τὰς ἀγαθὰς διαθέσεις τῆς, ἀπεκδύεται τὰς ὑψηλὰς τῆς τάσεις καὶ προσκολλᾶται εἰς μίαν μόνην ιδέαν, τὴν ιδέαν τοῦ κέρδους. Αὐτὴν ἔχει πλέον ὡς σκοπὸν τοῦ βίου της· αὐξάνει μετ' αὐτῆς, ἀνδρίζεται ἀλλὰ δὲν τὴν ἐγκαταλείπει. Ἡ μαλλον ἡ ιδέα δὲν ἐγκαταλείπει αὐτὴν, φωλεύει ἀκοίμητος, κ' ἐνῶ καταφθεῖρει τὸ σῶμα συγκεντρῶνται ὡς φλόξ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Καὶ ὁ μικρὸς ἐμπορικὸς προσκολλᾶται πλέον εἰς αὐτὴν ἀναπόσπαστος ὡς ὁ Ἀριστομένης εἰς τὴν οὐρὰν τῆς ἀλώπεκος ἥτις θὰ τὸν ἔφερεν ἔξω τοῦ Καϊκάδα.

Ὁ Νικολὸς ἐξῆλθεν ἤδη τοῦ Καϊκάδου τῆς πενίας διὰ τοῦ γάμου του μετὰ τὴν Ἀνθὴν. Ἀλλ' ἡ διαβολουμένη αὐτὴ ἀλώπηξ τοῦ κέρδους εἶνε

τόσον ἐλκυστικὴ ὥστε δὲν τὴν παραιτεῖ κανεὶς μολὶς ἐξέλθῃ τοῦ βαράθρου του. Ἐξαιρουμένη νὰ τὴν κρατῇ σφιγκτικὰ, καὶ φέρεται κατόπιν τῆς ὑλοταχῆς, περιφρονῶν τοὺς κοπούς καὶ τὰς κακουχίας, ἀδιαφορῶν διὰ τὴν ἀναπαυσιν τοῦ σώματος καὶ τὴν γαλήνην τῆς ψυχῆς. Ἐνα μόνον πόθον ἔχει νὰ φθάσῃ εἰς τὸν τόπον ὅπου τὸ χρυσίον συλλέγεται διὰ τῆς παλάμης· καὶ αὐτὸν τὸν πόθον εἶχεν ἤδη ὁ Νικολός. Ὁ Διβριώτης τὸν γάμον του μετὰ τῆς λυγερῆς δὲν ἔλαβεν ὡς σταθμόν, ἀλλ' ὡς ἀφετηρίαν τοῦ σκοποῦ του. Ἦτο καθ' ὅλα σύμφωνος εἰς τοῦτο μετὰ τὸν πενθερόν του, ὅτι ὁ γάμος δὲν ἦτο παρὰ ἐν ἐπικερδέστατον ἐμπορικὸν τερτίπι διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἐπεραιούντο καὶ τόσα ἄλλα. Ἐφ' ὅσον ὁ Στριμμένος ἠδύνατο νὰ συχνάζῃ εἰς τὸ κατάστημα, ὁ Πικόπουλος δὲν ἡμέλει εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν εὐεργετικῶν συμβουλῶν τοῦ πενθεροῦ ἐπὶ τοῦ αὐχένος τῆς γυναίκας του. Ἀφ' ἧς ὅμως ἡμέρας ὁ γέρον κατέστη ἀνικανὸς εἰς τοῦτο ἔπαυσε καὶ ὁ Διβριώτης αὐτὰς του τὰς συζυγικὰς τρυφερότητας. Τακτικὰ μὲ τὸ γλυκοχάραγμα ἄφινε τὴν νεοπαγῇ κλίνην τῆς λυγερῆς σπεύδων ν' ἀνοίξῃ τὸ κατάστημά του καὶ νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὰς ἐμπορικὰς του ἐπιχειρήσεις. Μόνον εἰς τὴν θείαν τῶν ἐμπορευμάτων, εἰς τὴν ὁσμὴν τῶν μπακαλικῶν εἰδῶν, εὗρισκε τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀναπαυσιν· εἰς τὴν ἀφὴν τῶν γλοιωδῶν καὶ εὐρωπιῶντων χαλκονομισμάτων, τὰ ὁποῖα συνέλεγεν ἀπὸ τοὺς πελάτας του, κνεκάλυπτε θελκτικὰς, μέχρις ἰδανικῆς τρυφερότητος προσφασίσεις καὶ εἰς τὴν ὄνειροπόλησιν ἀμυθῆτου πλοῦτου ἡ καρδιά του συνεκινεῖτο μακαρίως, μέχρις ἐκλύσεως. Καὶ ὅτε ἤρχετο ἡ ὥρα τοῦ γεύματος, δὲν ἤθελε καθόλου νὰ πορευθῇ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Διβριώτης. Τί νὰ κάμῃ τάχα; Καλλιτέρα ἐκεῖ πρὸ τοῦ πάγκου του· θὰ δύνανται ἀκόπως ἐνῶ τρώγει νὰ ῥίπτῃ καὶ ἀπὸ ἐν βλέμμα εἰς τὰ κατὰστιχά του, ὅπου ἀναγράφονται οἱ τόσοι ὀφειλῆται καὶ οἱ τόσοι συνδεδεμένοι ἀριθμοί. Τοῦ ἀνοίγουν πολὺ τὴν ὀρεξίν αὐτὰ τὰ ἀντικείμενα!... Οὕτω ἔστελλε τὸν ὑππρέτην κ' ἔφερεν ἐκεῖ τὴν τροφήν του. Μόλις ἀργὰ τὴν νύκτα κλείων τὸ κατάστημα του ἐνεθυμεῖτο τὸν οἶκον καὶ τὴν γυναῖκα του.

Ἀλλὰ κ' ἐκεῖ ἀκόμη δὲν ἐλησμόνει τὰ ἐμπορικὰ του εἶδη ὁ Νικολός. Ἐκεῖνη ἡ ἀβρὰ ἐπιμέλεια, ἡ καλλιτεχνικὴ διασκευὴ, ἡ λεπτὴ καθαρότης τῆς οἰκίας, ἡ ἐκφράζουσα πιστῶς τὴν ἐργατικότητα καὶ προκοπὴν πάσης χωρικῆς οἰκοδοσιῶν καὶ σαγηνεύουσα τὴν ψυχὴν τοῦ συζύγου, ἔμεναν ἄγονος διὰ τὸν Νικολόν. Τί τὰ ἤθελεν ὁ ἔμπορος αὐτὰ· δὲν ἔφερον τὸν πλοῦτον, τούναντίον μάλιστα τὸν ἐδίωκον, τὸν ἐσπατάλουν. Ὁ Διβριώτης κατεστενοχωρεῖτο μέσῳ αὐτοῦ ὡς ὀρεσίβιος· δυσηρεστεῖτο διότι δὲν εὗρι-

σκεν ἐν τῇ οἰκίᾳ του οὔτε τὴν ἄτακτον διακόσμησιν, οὔτε τὴν ὁσμὴν τοῦ καταστήματός του καὶ μόνον παρηγορεῖτο ὅταν ἐλάβανεν ἀφορμὴν νὰ εἶπῃ εἰς τὴν γυναῖκα του ὅτι οἱ μαῦροι ὀφθαλμοὶ τῆς ὁμοιάζον καθόλου μὲ τὰς ἐλαίας τῶν Σαλῶνων τὰς ὑποίας ἐπώλει.

— Καὶ ξέρεις, δὲν ἔχει κανέναν ἄλλον ἐλπὴς θὰ βγάλουμε τὸ ἓνα ἄλλο ἓνα, προσέθετε ἐμπιστευτικῶς.

Ἐπειδὴ ὅμως ἐβλεπεν ὅτι ἡ γυναῖκα του δὲν ἐκολακεύετο καὶ πολὺ διὰ τὴν παρομοίωσιν ἐκείνην, οὔτε ἦτο πρόθυμος νὰ θαυμάσῃ τὸ ἐμπορικὸν του πνεῦμα, ἀπεσύρετο δύσθυμος εἰς τὸν κοιτῶνά του καὶ ἔρρεγχε μέχρι τῆς αὐγῆς.

Ἡ Ἀνθὴ ἐδέχετο αὐτὸν τὸν βίον μετὰ χριστιανικῆς πραότητος. Καὶ τοῦτο ὅχι διότι ἤθελε νὰ κολακεύσῃ τὸν Νικολόν. Ὡ! δὲν ἐφρόντιζε καθόλου. Ἀλλ' ἤξευρεν ὅτι δὲν ἦτο παρθένος πλέον καὶ δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ φέρεται ὅπως θέλει. Ἦτο γυναῖκα, ἀνῆκεν εἰς ἄνδρα καὶ διὰ πᾶσαν πράξιν, διὰ κάθε διανόημά της εἶχε νὰ δώσῃ λόγον εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸν Θεὸν μίαν ἡμέραν. Οὕτω μικρὸν κατὰ μικρὸν ἡ λυγερὴ μετέπεσεν εἰς τὴν πολὺτροπον ζωὴν τῆς χωρικῆς.

Ὡ, εἶνε τὸ ὄντι πολὺτροπος ἡ ζωὴ τῆς χωρικῆς. Διότι ἐκεῖ πρὸ πάντων ὁ πατρικὸς ἐγωϊσμὸς δεσπόζει παντοδύναμος ἀκόμη ἐπὶ τῶν ἀξέστων πλοσμάτων καὶ ἡ οὐκ ὑπακοὴ φέρει μέχρις αὐτοθυσίας τὰς τρυφεράς παρθένας. Πολύλακίς ἡ καρδιά μιᾶς χωρικῆς φέρει τὰ ἴχνη τόσων κλονισμῶν, ἡ ψυχὴ τὰ λείψανα τόσων ἐλπίδων, τὸ πρόσωπον φαίνεται ἐκτραχυνθὲν ὑπὸ τόσων φροντίδων, τὰς ὑποίας οὐδὲ νὰ φαντασθῇ δύναται μίᾳ σεισπογίᾳ τῶν πόλεων. Διότι αὐτὴ ὅπως ἔλαβε λείαν τὴν κατασκευὴν, μαλακὴν τὴν ἐπιδερμίδα ὑπὸ τὴν εὐμάρειαν τοῦ βίου, οὕτω δέχεται μαλακὰ καὶ τὰ αἰσθήματα τῆς καρδίας, ἀτόνους τὰς ἐντυπώσεις τοῦ νοῦ. Ἀλλ' ἐκείνη ἡ ἀγροδιαίτης, ἐν τῷ βραεῖ καὶ ἐκτραχυνθέντι ὄγκῳ της, ἔχει μεγάλας καὶ ῥωμαλέας τὰς ἐντυπώσεις καὶ τὰς περιπετείας, ὅπως ἡ ἐλάτῃ τοῦ βουνοῦ δέχεται τοὺς κεραυνούς καὶ τὰς καταιγίδας, ἐνῷ τὸ χιμοκέρασον μόνον τὴν δροσερὰν πνοὴν τῆς κοιλάδος ἀπολαμβάνει. Διὸ μόνον ἡ παρθενικὴ ζωὴ της, ἡ διαρρέουσα ἐν ἀφροντισίᾳ καὶ ἀγνόητι, δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς ἀληθινὴ ζωὴ. Ἀμα ὅμως ὑπανδρευθῇ, δὲν εἶνε πλέον ἡ πέρδικα ἡ πλουμιστή, ἡ ἀπὸ τῆς αὐγῆς μέχρι τῆς ἐσπέρας ἐπιμελουμένη πρὸ τοῦ ἡλίου τὸ πτελῶμά της, ἀλλὰ κουροῦνα κλαίουσα τὸν περασμένον βίον της. Ἀλλοίμονον λοιπὸν ἂν ἀναγκασθῇ νὰ κλαύσῃ καὶ τὴν παρθενίαν της. Ἄν ὑπὸ τὴν θέλγισιν τραχέων γονέων ἀναγκασθῇ νὰ συνδέσῃ τὸν βίον της μεθ' ἐνὸς βερεμιάρη. Ἡ γυνὴ ἔχασε πλέον ὅλον αὐτῆς τὸ μεγαλεῖον. Βλέπουσα τὰς νεανικὰς της ἐλπίδας

διαψευδομένης, τὸ μέλλον της μαρμαρῆν, τὴν καλλονὴν της, διὰ τὴν ὁποίαν ὑπερηφανεύετο, δεδομένην εἰς ἀδιάφορον ἐξουσιαστήν, ὅλον της τὸν βίον διερχόμενον ἄνευ στοργῆς, ἄνευ χαρᾶς καὶ ἀπολαύσεως, μικρὸν κατὰ μικρὸν χάνει πᾶσαν ἰδέαν ἀνθρωπισμοῦ, ἀποσκληρύνεται καὶ καταλήγει εἰς χονδροειδῆ ἀναισθησίαν...

Εἰς τοιαύτην χονδροειδῆ ἀναισθησίαν κατήνησεν ἤδη ἡ Ἀνθὴ. Τὸ πολὺτιμον δοχεῖον συνετρίβη καὶ ἐχύθη τὸ πεντοβόλου βροδοσταγμα. αἱ ἄφθονοι πηγαὶ τῆς αἰσθητικότητος τῆς λυγερῆς ἐξηράνθησαν ὅλαι ὑπὸ τὴν φάσιν τῆς γυναικός. Δὲν ἔμεινε πλέον εἰς αὐτὴν παρὰ ἡ ἰδέα τοῦ καθήκοντος, ζηρὰ καὶ κατὰ συνθήκην ἐννοουμένη, καὶ ἀδρανὴς ἡ φυσιογνωμία τῆς γυναικός.

— Τί ἄνοστο φαγί!...

— Ναί... ἄνοστο!...

Ἐπρεπε ν' ἀπαντήσῃ καὶ ἀπήντα, εἶχε καθῆκον νὰ παραδεχθῇ καὶ παρεδέχετο τοὺς λόγους τοῦ ἀνδρός της.

Φαίνεται ὅμως ὅτι ὁ Νικολὸς Πικόπουλος δὲν ἦτο εἰς καλὴν ψυχολογικὴν κατάστασιν. Ἀναί! πῶς ἦτο δυνατόν νὰ εἶνε ἡσυχος ἡ ἐμπορικὴ ἐξοχότης, ἀφοῦ κατώρθωσαν ἄλλοι νὰ τὴν ὑποσκελίσουν! Πρὸ πολλοῦ κατενόησε τὴν ἐπιχειμένην ἔλειψιν τῆς σαρδέλλας ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ ἔγραψε ῥητῶς εἰς Πάτρας νὰ τοῦ στείλουν ὅσον τάχιστα δέκα βαρίλια. Ἀκόμη ὅμως τὰ ἀνέμενεν. Ἐνῷ ὁ Θωμόπουλος, αὐτὸς ὁ χθεσινὸς μπακαλόπαις, διὰ νὰ ἔχῃ συγγενὴ ἐκεῖ ἔγραψε καὶ τοῦ ἤλθαν καὶ τὰς ἐπώλει ἤδη πρὸς εἴς καὶ ἐξήμισυ ἀκόμη λεπτὰ τὴν μίαν. Ἀκούεις ἐξήμισυ λεπτὰ ἡ σαρδέλλα!... αὐτὸ εἶνε φανερὴ κλεψιά!...

Καὶ ὁ καλὸς Πικόπουλος δὲν ἠδύνατο ν' ἀνεχθῇ αὐτὴν τὴν ἀσυνειδησίαν. Εἶνε ἀληθές ὅτι αὐτὸς ἄλλοτε εἰς ἔλλειψιν ἐλαίου, ἐπώλησε τὸ ἰδικόν του πρὸς ἐξήκοντα λεπτὰ τὰ ἑκατόν. Ἀλλ' αὐτὸ διαφέρει ἦτο λαδί καὶ τὸ λαδί καὶ εἶται εἰς τὸ κανδήλι, πρὸ τῶν ἀγίων εἰκόνων... Ὅχι μίαν σαρδέλλαν ἐκεῖ, τόσῃν δα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν θὰ πετάξῃ κανεὶς τὴν μισὴν εἰς οὐρανὸν καὶ κεφάλι. Καὶ ὅλα τοῦ ἔπαιαν γύρω, ἡ γατα ἥτις ἔπαιζεν εἰς τοὺς πόδας του, τὸ κήθισμα του ὅπερ ἐταλαντεύετο κάποτε, τὸ κανδηλιέρι ὅπερ δὲν ἐφώτιζε καλῶς, καὶ αὐτὸ τὸ φαγητόν τὸ ὁποῖον ἦτο τόσον ἄνοστον!...

Ἀλλ' ὅτε διετύπωσεν τὴν τελευταίαν του μομφὴν καὶ εὔρε τὴν γυναῖκα του πρόθυμον νὰ τὴν παραδεχθῇ ἐθύμωσεν ὁ Νικολός. Τί τάχα ὅλο ναὶ θὰ λέγῃ αὕτη; Τώρα δὲν τῆς ἀρέσει καὶ τὸ φαγί!...

— Σὰν δὲν σ' ἀρέσει μὴν τὸ τρῶς εἶπεν αἰφνης πρὸς αὐτὴν τραχέως.

— Δὲν εἶπα ἐγὼ πῶς δὲ μ' ἄρῃσει ἐγὼ τὸ τρώγω.

— Τό 'τρωγες καὶ 'ς τοῦ πατέρα σου βλέπεις.

— Ἄν δὲν τό 'τρωγα 'ς τοῦ πατέρα μου τὸ τρώγω 'ς τ' ἀνδρός μου.

Ἐφρίμαζεν ὁ Νικολός. Τί ἀντιλογία ὁ διάβολος!.. Κατέφερε βαρὺ λάκτισμα ἐπὶ τῆς γάτας, ἐτόξευσε φοβερόν βλέμμα εἰς τὴν γυναῖκά του καὶ ἀπλώσας τὴν χεῖρα ἐσάρωσεν ὅλα ἀπὸ τῆς τραπέζης πινάκια καὶ κανδηλιέρι καὶ μαχαιροπήρουν καὶ τὰ ἐποδοπάτει ὡς μαινόμενος.

Ἡ Ἀνθὴ ἔντρομος κατέφυγεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ πατρὸς τῆς. Ἦτο σκότος ἐκεῖ καὶ μόνον ἀπὸ τὰς ῥαγάδας τῶν γηραιῶν παραθυροφύλλων εἰσώρμα ὁ ἄνεμος καὶ ἡ νύξ. Διότι ὁ Νικολός μεταξὺ τῶν ἐμπορικῶν συλλογισμῶν του, ἀνεῦρεν αἰφνης τὴν ἡμέραν ἀκριβῶς καθ' ἣν ἔγινε κύριος ὅλης τῆς περιουσίας τοῦ πενθεροῦ του ὅτι τὸ καίσιμον ἔλαιον κατὰ πᾶσαν νύκτα ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ γέροντος, εἰς χρόνου διάστημα ἀνεβίβαζεν εἰς ἄρκετόν ποσὸν τὰ ἔξοδα τῆς οἰκογενείας. Ἀλλὰ τοῦτο ἦτο ὅπως περιττόν· οὔτε θὰ ἔρραπτεν οὔτε θὰ ἐκέντα ὁ Κύρ Παναγιώτης, Διάβολε! δὲν χρειάζεται δὲ καὶ φῶς διὰ νὰ ἐκφέρῃ τις κατὰ τὰ ὦχ! ὦχ! καὶ τὰ ἄχ! ἄχ!.. του.

Ὁ γέρον ἔμπορος κατ' ἀρχὰς δὲν ἐδέχθη μὲ προθυμίαν τοὺς νεωτερισμοὺς αὐτοῦ τοῦ γαμβροῦ του. Τῷ ὄντι δὲν ἀπεδοκίμαζε καὶ αὐτὸς τὴν σπαταλὴν· ἀλλ' ὡς γνήσιον τέκνον τῆς κωμοπόλεως, δὲν ἠνόει τὴν κατάργησιν καὶ τῶν ἀπλουστέρων ὄρων τῆς εὐζωίας. Διεμαρτυρήθη ἐνώπιον τῆς θυγατρὸς του ἐβλασφήμησεν, ὕβρισε τὸν Νικολὸν τὸν ὠνόμασε τσιφούτην καὶ ἀγνώμονα. Ἀλλὰ τάχιστα κατέπεσεν ὁ θυμὸς του. Ἡ λυπηρὰ σκέψις ὅτι οἱ ὄροι δὲν ἦσαν πλέον οἱ αὐτοὶ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ του, ὅτι ὁ Νικολός ἐκράτει τὸ σκήπτρον ἤδη καὶ αὐτὸς ἦτο μόνον ὑπηκόος τὸν ἔκαμε νὰ κατὰπῃ τὴν πικρίαν του καὶ νὰ δεχθῇ τὴν νέαν του τύχην.

Καὶ δὲν ἐδέχθη μόνον τοῦτο ὁ Κύρ Παναγιώτης, ἀλλὰ ἠναγκάσθη μικρὸν κατὰ μικρὸν νὰ παρίσταται συχνὰ βωδὸν πρόσωπον εἰς τὰς θλιβεράς σκηνὰς τοῦ νεαροῦ ἀνδρὸς γύνου. Κατ' ἀρχὰς καὶ αὐτὸ δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ δεχθῇ ὁ γέρον καὶ ἐπηράθη νὰ κάμῃ παρατηρήσεις εἰς τὸν γαμβρόν του ἀλλ' ὁ Νικολός τὸν ἠτένισεν ἀγριωπός.

— Κάτσε γέροντα 'ς τὸ στρώμα σου, εἶπε, γυναῖκά μου εἶνε θὰ τὴν κάμω ὅπως θέλω!

Ὁ γέρον ἤδη ἀκοίμητος ἐγνώρισεν ἐκ τοῦ ἐλαφροῦ βαδίσματος τὴν Ἀνθὴν καὶ τὴν ἐκάλεσεν πλησίον του.

— Τί εἶνε· τί παθατε πάλι; ἠρώτησεν αὐτὴν ἀνήσυχος.

— Τίποτα, πατέρα· ἀπήντησεν ἡ λυγερή

μετατρέπουσα ἐπὶ τὸ εὐθυμότερον τὴν φωνήν τῆς· ἡ γάτα ἔρριξε τὸ τραπέζι.—Θέλεις τίποτε;

— Ὁχι, δὲν θέλω... Ὁχι, γεράματα! γεράματα!..

Ἡ Ἀνθὴ μέσῳ τῶν λυγμῶν τῆς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξακριβώσῃ ἂν ἐκ τῶν πόνων τοὺς ὁποίους ἔφερεν εἰς τὰς ἀρθρώσεις ἢ ἐκ τῶν πόνων τῆς καρδίας ἀνεθεμάτιζε τὰ γεράματα ὁ Κύρ Παναγιώτης.

Ἡ γεροντικὴ κάρωσις κατέλαβεν αὐτόν· ἐρρόγγασε μικρὸν. Αἰφνης ἠρώτησε χωρὶς ν' ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμούς.

— Νὰ σοῦ εἰπῶ πῶς βαροῦν τὰ ταβούλια;

— Ἐκεῖ πῶς χαίρονται... 'ς τοῦ Βρανᾶ!..

Ἡ φωνὴ τῆς λυγερῆς ἥλλαξε τόνον εὐθύς· ἔτρεμε καὶ ἐφαίνετο κατηγανακτημένη ὡς νὰ ἔλεγεν: «Ἐδῶ θέλεις νὰ βαροῦν;...» Ναι, ἐκεῖ ὅπου χαίρονται, εἰς τοῦ Βρανᾶ ἤχουν τὰ τύμπανα. Καὶ ἤρχοντο οἱ ἤχοί των διάτοροι καὶ παλμώδεις, ὡς εὐχαρίπερυγισμα περιστερᾶς ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ τῆς θλίψεως. Καὶ ἠνάγκαζον τὴν λυγερὴν ν' ἀναπαριστᾷ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς τὴν χαροποιὰν εἰκόνα, ἥτις ἐξετυλίσσετο ἤδη εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εὐθυμίας. Ὀλόκληρος ἡ οἰκία ἀντηχεῖ ἀπὸ φωνὰς καὶ γέλωτας· αἱ γυναῖκες πηγαينوῦρχονται περιποιούμεναι τοὺς κεκλημένους· φῶτα ἐδῶ, φῶτα ἐκεῖ, παντοῦ φῶτα! Εἰς τὴν μίαν αἰθουσαν καθισμένοι γύρω ἐπὶ παχείων προσκεφάλων οἱ ἄνδρες, οἱ φίλοι καὶ συγγενεῖς τοῦ Βρανᾶ, καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἀνωτάτην θέσιν τρώγουν καὶ πίνουν εἰς ὑγίαν τῶν νεονύμφων. Καὶ εἰς τὴν ἀπέναντι αἰθουσαν αἱ γυναῖκες μὲ τὴν νύμφην κάμνουν τὸ αὐτὸ καὶ διασταυροῦνται αἱ εὐχαὶ καὶ αἱ προπώσεις:

Ὁ γάμος καλορρίζικος καὶ ἡ νύφη καλομοῖρα, νὰ κάμουν 'σπρινικά παιδιὰ σὰν τῆς μηλιᾶς τὰ μῆλα!..

Πόσας φορὰς τὸ ἤκουσε ψαλλόμενον ἡ Ἀνθὴ καὶ πόσας φορὰς ἐπίστευσεν ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ τὸ ἤκουε ψαλλόμενον δι' αὐτὴν καὶ τὸν Γεώργιον!... Ὅμως τῶρα δὲν ἐψάλλετο δι' αὐτήν. Ἐψάλλετο δι' ἄλλην νύμφην, τῷ ὄντι καλομοῖραν νύμφην, ἀφοῦ κατῴρθωσεν ἐπὶ τέλους νὰ γίνῃ σύζυγος τοῦ ἰδικοῦ τῆς σταυραετοῦ!.. Καὶ τὰ δάκρυα τῆς Ἀνθῆς ἔρρεον περισσότερον καὶ διηυλάκουν δίκην καυτηρίου τὰς παρειάς τῆς.

Πρὶν, μέσῳ τῶν βασάνων καὶ τῶν ἀτυχιῶν τῆς, ἔχασε μικρὸν κατὰ μικρὸν τὰς γλυκύτητας τοῦ παλαιοῦ ἔρωτός τῆς. Μόνον ὡς φωτεινὸν μετέωρον λαμπρύνον αἰφνης τὸν βίον τῆς καὶ σθεσθὲν ἐνεθυμέτο τὸν Γεώργιον. Ἦκουσεν ὅτι οὗτος ἐσύχναζεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Καινούριου, μετ' ὀλίγον ἔμαθε τοὺς ἀρραβῶνας αὐτοῦ καὶ τῆς Βασιλικῆς, ἀλλ' ὀλίγον πολὺ ὀλίγον ἐταράχθη ἡ αἰσθητικότης τῆς. Σήμερον ὁμως ὅτε ἐ-

πείσθη ὅτι τὸ ἀγαπητότερόν της ὄν, ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον αὐτὴ ἐπὶ ἔτη ὄνειροπόλησεν ὡς ἄνδρα της, ἐγένετο ἀνὴρ ἄλλης γυναικός, ἡ καρδιά της λυγερῆς ἀνένηψεν αἴφνης. Τὰ κοιμώμενα ὑπὸ βαρὺν, καταναγκαστικὸν λήθαργον αἰσθήματά της ἠγέρθησαν αἴφνης καὶ τὴν κατέθλιβον. Ἡ Ἀνθὴ ἡσθάνετο ἤδη διὰ τὸν Βρανᾶν ὅλην τὴν ἀγάπην τῶν παλαιῶν ἡμερῶν της, ὅλον τὸν φθόνον της πρὸς τὴν Βασιλικήν. Ἐλθισμόνησεν ὅτι ἀνῆκεν εἰς ἄλλον καὶ ὅτι πᾶσα γυνὴ ἐδικαιοῦτο νὰ διαμφισβητήσῃ τὸν Γεώργιον ἐκτὸς αὐτῆς καὶ μόνης αὐτῆς! Δὲν ἐσκέπτετο τίποτε ἄλλο εἰμὴ ὅτι ὁ νεανίας πρὸ πολλοῦ ἦτο ἰδικός της καὶ ὅτι ἡ Βασιλικὴ τὸν ἤρπαζε βιαίως ἀπὸ τὰς ἀγκάλας της. Καὶ τὸσον παρεφέρθη ὑπὸ τοῦ πάθους, τὸσον ἐλθισμόνησε τὰ καθήκοντά της, ὥστε ἐκλείσεν αἴφνης τὰ παραθυρόφυλλα τῆς οἰκίας της καὶ λύσασα τὰς πλεξίδας, ἐκάθησε ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης καὶ ἤρχισε νὰ μοιρολογῇ:

Εὐτοῦ ποῦ πᾶς, μαννούλα μου, καιρὸ νὰ μὴ ἀργήσῃς!

Δι' ἀποτόμου συνδυασμοῦ συλλογισμῶν ἀπετίνετο πρὸς τὴν μητέρα της ἡ λυγερὴ ἀνέφερε τὴν ἔλλειψίν της ὡς μέγα δεινόν, τὴν μόνωσίν της ἐν τῷ τάφῳ, τὴν καταστροφὴν της, ἐνῷ ἐσυλλογίζετο καὶ ἐκλαίε μόνον τὸν ἀπολεσθέντα ἔρωτά της.

Τατατάμ !.. τατατάμ !.. τατατάμ !.. Αἴφνης ἤχησαν δοῦποι βαρεῖς καὶ μετ' ὀλίγον διεκρίθη ἔντονον καὶ χαρωπὸν τυμπάνισμα, τὸ σὺνηθες, εἰς τὰς γαμηλίους πομπάς. Ἡ Ἀνθὴ συνῆλθεν, ἔστρεψε θολὸν περιῖ τὸ βλέμμα καὶ διὰ μιᾶς, ὥσει ἐνθυμηθεῖσα, ἐπήδησεν ὀρθία καὶ ἔτρεξεν εἰς τὸ παραθυρον, διανοίξασα τὰ φύλλα. Ἐκ τοῦ ἀντιθέτου μέρους τῆς ἀγορᾶς μεταξὺ τῶν ἀμυρῶν στεγῶν τῶν καταστημάτων καὶ τῆς βαναύσου εἰκόνας τῆς ἀποτελουμένης ἐκ ζυλίων στύλων, ἐφαρμένων σκιαδῶν, ῥυπαρῶν τοίχων, ἀγροίκων προμετωπίδων καὶ τῆς ποικιλομόρφου σωρείας τῶν ἀγοραίων εἰδῶν, εἶδε διαχυνομένην τὴν πομπὴν μεγαλοπρεπεῖ καὶ πλουσίαν. Τὰ ἐρυθρὰ φέσια, αἱ λευκαὶ φουστανέλλαι, τὰ πολυχρώμα σερίτια ἐπὶ τῶν κυανῶν καὶ βυσσίνων βελούδων, συνεμίγνυντο ἐν θαυμαστῇ ἀρμονίᾳ πρὸς τ' ἀργυρὰ σελάχια, τὰ μεταξωτὰ φορέματα, καὶ τὰ ἐκφραστικὰ πρόσωπα· κ' ἐπαίζον ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἱριδὸς αὐγάς, γοητεύουσαι τὴν ψυχὴν καὶ θαμβοῦσαι τὸ βλέμμα ὡς εἰς τὰ νερὰ ῥυακίου, τὰ ὁποῖα ἐπιψαύει λευκαυγὴς ἥλιος. Μία συζυγία γύφτων προεπορεύετο τυπτοῦσα τὸ τύμπανον καὶ φουσῶσα τοὺς αὐλοὺς ἐν σπασμωδικῇ βίᾳ, προθυμουμένη νὰ σκορπίσῃ τὴν χαρὰν. Εἶπετο μέσῳ σμήνους παιδίων θορυβούντων εἰς ἑφηβὸς φέρων ἐπὶ κεφαλῇς τὰ στέφανα, ὧν αἱ κυκναὶ ταινίαι ἐκυμάτουν ὑπὸ τοῦ ἀνέμου πρὸς τ' ἄνω, ὡς χαρωπαὶ καὶ ἀγναὶ

ἐλπίδες τεινύουσαι εἰς τὸν οὐρανόν. Αἱ προσκεκλημένοι διὰ τὴν πομπὴν γυναῖκες, δροσεραὶ ὄλαι, νεαραὶ σύζυγοι φίλων τοῦ Βρανᾶ, ἡκολούθουν κατόπιν ἐν πεπυκνωμένῳ ὁμίλῳ μὲ καίνουργεῖς καὶ πολυχρώμους στολὰς, μεμετρημένως καὶ μὲ αἰδῆμον ὕψος βαδίζουσαι διὰ τὴν ἀνάμιξιν των ἐκεῖ μέσῳ τῶν ἀνδρῶν, τῶν βλεμμάτων, τὰ ὁποῖα προσεκολλῶντο εἰς τὰ κάλλη των.

Ἀλλὰ δὲν ἐνδιέφερον αὐτὰ τὴν λυγερὴν, τὸ βλέμμα της ἐφέρετο συνεσταλμένον καὶ ἀδιάφορον ἐπὶ τῆς σωρείας τοῦ πλήθους ἄλλα ἀνὰ ζητοῦν.

Αἴφνης ὁμῶς ὑπεγόγγυσεν ἄκουσα ἡ λυγερὴ κ' ἐλύγισεν εἰς τὰ ἐμπρὸς τὸ σῶμά της. Τὸ αἶμα ἐφυγεν ἀπὸ τοῦ προσώπου της καὶ συνεσωρεύθη εἰς τὴν καρδίαν καὶ τοὺς ὀφθαλμούς. Εἰς τὴν καρδίαν διὰ νὰ ἔχῃ δυνάμεις νὰ πᾶλλῃ φρικτῶς ὑπὸ τρομώδους θλίψεως καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς διὰ νὰ βλέπουν ἐναγωνίως τὴν χρυσοστόλιστον νύμφην καὶ τὸν εὐτυχὴ γαμβρόν. Ἄ! ἦτο φρικτὸν αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἐβλέπεν, ἦτο ἀνυπόφορον! Μιὰ φουναροπούλα νὰ κάμῃ τοιοῦτον γάμον!

Ἔπειτα συνέχεια

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΕΑΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΟΥ ΚΟΡΑΛΛΙΟΥ ΕΝ ΙΤΑΛΙΑ

Ἡ παρὰ τὴν Νεάπολιν περιώνυμος ἀλιεῖα τοῦ κοραλλίου βαίνει γοργῶς πρὸς τὴν παρακμὴν· αἱ ὕφαλοι ὀσημέραι ἐξαντλοῦνται καὶ τὸ ἀλιευόμενον ποσὸν εἶνε πολὺ κατωτέρας ποιότητος, ὥστε ἀντὶ μεγάλης δαπάνης μικρὸν κέρδος προέρχεται ἐκ τῆς κατεργασίας αὐτοῦ. Ὅτε τὸ ἐμπόριον τοῦ προϊόντος τούτου ἤκμαζεν, οὐχὶ ὀλιγώτεροι τῶν πεντακοσίων λέμβων, ἐκάστης τῶν ὁποίων ἐπέβαινον δέκα ἢ δώδεκα ἄνδρες, ἐφωπλίζοντο κατ' ἔτος. Ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔτος 1887, μόλις ἐκατὸν λέμβους ἐπασχόλησεν ἡ ἀλιεῖα τοῦ κοραλλίου· ἐνῷ δὲ τὰ ἔξοδα ἠϋήσαν, τὸ κέρδος ἤλαττώθη ἐπαισθητῶς. Πολλοὶ τῶν ἄλλοτε ἀσχολουμένων εἰς τὴν ἀλιεῖαν ταύτην μετηνάστευσαν εἰς τὴν Βόρειον καὶ Νότιον Ἀμερικὴν, ἐνῷ ἕτεροι ἐζήτησαν πόρον ζωῆς εἰς ἄλλα ἐπαγγέλματα. Αἱ τετρακόσαι ἀργοῦσαι λέμβοι κατὰ μέγιστον μέρος ἀφωπλίσθησαν καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῇ ξηρᾷ ἐνασχολουμένων εἰς τὴν βιομηχανίαν ταύτην ἤλαττώθη ἀπὸ τεσσάρων χιλιάδων εἰς μόνους χιλίους.

Τὸ Λιβόρνον εἶνε ἕτερον κέντρον τοῦ ἐμπορίου τούτου, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἡ βιομηχανία τοῦ κοραλλίου διατελεῖ ἀπὸ τινος εἰς κακὴν κατάστασιν· πολλὰ καταστήματα ἐκλείσθησαν αἱ δ' ἐργαζόμεναι ἐν αὐτοῖς ἤλαττώθησαν ἀπὸ δέκα χιλιάδων εἰς ἑξὶ μόνους καὶ ἡ ἐξαγωγὴ περιορίσθη εἰς τὸ τέταρτον τῆς παλαιᾶς.

Τὸ ἐν τῇ Μεσογείῳ εὐρισκόμενον ἐρυθρὸν κοράλλιον θεωρεῖται ὡς τὸ μεγάλῃν ἔχον ἀξίαν ἐν τῷ ἐμπορίῳ καὶ ἀλιεύεται εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Τυνιδος, τῆς Ἀλγερίας, τοῦ Μαρόκκου καὶ εἰς τὰς Γαλλικὰς καὶ